

Nr 339.

Godkänd av första kammaren den 1 juni 1938.

Godkänd av andra kammaren den 1 juni 1938.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 156.)

Till Konungen.

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t (punkterna 119 och 170 av det vid nämnda proposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1938) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition angående lönereglering för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1938/39 dels till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor ett förslagsanslag av 1 520 000 kronor; dels till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor ett förslagsanslag av 2 440 000 kronor; dels ock till Högre folkskolor: Understöd ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 3 mars 1938 dagtecknad proposition (nr 230), under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att

1. besluta, att lärare vid kommunala mellanskolor, kommunala flickskolor och högre folkskolor skola, med iakttagande av vad av chefen för ecklesiastikdepartementet i sistnämnda statsrådsprotokoll anförts, från och med den 1 januari 1939 åtnjuta avlöning jämlikt i samma statsrådsprotokoll omförmälda förslag till avlöningsreglemente;

2. besluta, att till envar av ifrågavarande skolor skall från och med den 1 januari 1939 under de villkor, som av departementschefen angivits, utgå statsbidrag, motsvarande — förutom hela kostnaden för eventuellt utgående dyrtidstillägg — $\frac{3}{4}$ av de enligt omförmälda avlöningsreglemente utgående lönebeloppen samt av eventuellt utgående provisoriskt dyrortstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning, ävensom bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter i övrigt, som i detta hänseende kunna erfordras;

3. bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de tilläggsbestämmelser och tillämpningsföreskrifter, som kunna erfordras för genomförandet av de ovan nämnda avlöningsbestämmelserna eller eljest stå i samband därmed;

4. medgiva, att ordinarie lärare vid ifrågavarande skolor må, under förutsättning att de underkasta sig nämnda avlöningsreglemente, vid ingången av januari 1939 av statsmedel uppbära ett belopp, motsvarande vad de — dyrtidstillägg frånräknat — skulle hava uppburit i förskott för samma månad, om de före den 1 januari 1939 gällande avlöningsbestämmelserna då fortfarande ägt giltighet;

5. medgiva, att tillfällig löneförbättring må för tiden den 1 juli—den 31 december 1938 utgå till lärarpersonalen vid kommunala flickskolor med följande belopp för helt budgetår räknat:

till ordinarie manlig ämneslärare med 600 kronor;

till ordinarie kvinnlig ämneslärare med 500 kronor; samt

till extra ordinarie ämneslärare och timplärare med belopp, som Kungl. Maj:t i huvudsaklig enlighet med de i sådant hänseende nu gällande grunderna bestämmer;

6. till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor;

7. medgiva, att tillfällig löneförbättring må för tiden den 1 juli—den 31 december 1938 utgå till lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor med följande belopp för helt budgetår räknat:

till ordinarie manlig ämneslärare med 600 kronor;

till ordinarie kvinnlig ämneslärare med 500 kronor;

till extra ordinarie ämneslärare, övningslärare och timplärare med belopp, som Kungl. Maj:t i huvudsaklig enlighet med de i sådant hänseende nu gällande grunderna bestämmer;

8. till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kronor;

9. till Högre folkskolor: Understöd för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1 850 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner (I: 265 och II: 419), vari hemställts, att riksdagen vid fattande av beslut med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löneroglering för lärare vid kommunala mellanskolor och praktiska mellanskolor ville genom särskild övergångsbestämmelse medgiva, att icke adjunktskompetenta lärare vid dessa skolor, som vid lönerogleringens ikraftträdande under minst tio år med högsta vitsord fullgjort tjänstgöring av enahanda art som den nuvarande, måtte efter Kungl. Maj:ts prövning förklarås berättigade att åtnjuta avlöning enligt högre lönegrad än den tjugoförsta;

dels två likalydande motioner (I: 266 och II: 394), vari hemställts, bland annat, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om en fördelning av statsbidragen, som av motionärerna föreslagits, så att de mindre kommunala mellanskolorna erhålla högre statsbidrag än vad Kungl. Maj:t föreslagit;

dels två likalydande motioner (I: 276 och II: 416), vari hemställts, att riksdagen ville vidtaga sådan ändring i den genom propositionen nr 230 föreslagna lönerogleringen, att vid lönerogleringens ikraftträdande redan anställda, vid högre lärarinneseminarium utbildade, ordinarie lärare vid kommunala mellanskolor placeras i lönegrad B 23;

dels två likalydande motioner (I: 277 och II: 417), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, bland annat, att rektorer vid kommunala mellanskolor, kommunala flickskolor och praktiska mellanskolor skola åtnjuta tilläggslöner av respektive 3 360, 2 880, 2 400 och 1 920 kronor, och att lärare må beviljas ledighet med avdrag enligt § 14 avlöningsreglementet mom. C 3) under högst sex månader.

dels en motion (II: 395), vari hemställts att riksdagen ville besluta att låta ordinarie ämneslärare vid kommunal mellanskola, som under år 1938 och innan lönerogleringen för de kommunala mellanskolorna trätt i kraft erhålla ordinarie anställning vid allmänt läroverk, komma i åtnjutande av övergångslön och sålunda i likhet med läroverkens lärare ej behöva vidkännas avbrott i löneförmånernas utbetalande på grund av övergång från lönesystem med förskottsutbetalning till lönesystem med efterskottsutbetalning;

dels ock en motion (II: 418), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att alla ungdomsskolor, som förut tilldelats statsbidrag, i fortsättningen måtte erhålla sådant efter samma bestämmelser som gälla för statliga samrealskolor.

I. Lönerogleringsfrågan.

A. Lönesystem m. m.

Riksdagen, som delar departementschefens uppfattning om behovet av en löneroglering för lärarna vid förevarande skolor, finner det följdriktigt, att lönerogleringen sker med tillämpning av samma principer, som följts vid

de av 1937 års riksdag beslutade lärarlöneregleringarna, alltså på grundval av det för allmänna civilförvaltningen och kommunikationsverken genomförda lönesystemet. Mot vad av departementschefen i övrigt i detta sammanhang anförts har riksdagen intet att erinra.

B. Löneställningar.

1. Ordinarie ämneslärare.

Även riksdagen finner det erforderligt att vid flertalet av de ifrågavarande skolformerna avpassa lönesättningen för ämneslärarna efter lärarkompetensens art. Mot huvuddragen i det av Kungl. Maj:t härutinnan framlagda förslaget har riksdagen intet att erinra. Riksdagen beslutar således, att adjunktsbehörig ämneslärare vid kommunal mellanskola och praktisk mellanskola samt vid kommunal flickskola hänföres till 23 lönegraden och att ickeadjunktsbehörig ämneslärare vid de nämnda skolorna placeras i 21 lönegraden. Likaledes medgiver riksdagen, att ordinarie ämneslärare vid andra högre folkskolor än praktiska mellanskolor, oavsett lärarkompetensens art, beredas avlöning enligt 21 lönegraden.

Såsom av redogörelsen i propositionen nr 230 framgår, har departementschefen uttalat sig för att Kungl. Maj:t skulle kunna tilldela adjunktsbehörighet åt lärare, som icke genomgått provår men som avlagt filosofisk ämbetsexamen eller därmed likvärdiga akademiska prov. Däremot har departementschefen förklarat sig icke kunna acceptera en av skolöverstyrelsen framförd tanke, att nu i tjänst varande lärare vid kommunala mellanskolor, vilka hava lägre examensmeriter än ämbetsexamen eller därmed likvärdiga akademiska prov, skulle kunna efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall förklaras berättigade att åtnjuta lön enligt högre lönegrad än 21 lönegraden.

Spörsmålet om beredande övergångsvis av fördelaktigare löneförmåner åt ickeadjunktskompetenta lärare har upptagits till behandling jämväl i de i ämnet väckta motionerna. I de likalydande motionerna I: 265 och II: 419 har anvisats utvägen, att ickeadjunktskompetent lärare vid kommunal mellanskola eller praktisk mellanskola, vilken vid löneregleringens ikraftträdande under minst tio år med högsta vitsord fullgjort tjänstgöring av enahanda art som den nuvarande, skulle efter prövning av Kungl. Maj:t kunna förklaras berättigad att åtnjuta avlöning enligt högre lönegrad än den 21:a. I de likalydande motionerna I: 276 och II: 416 har föreslagits, att vid löneregleringens ikraftträdande redan anställda, vid högre lärarinneseminarium utbildade, ordinarie lärare vid kommunala mellanskolor skulle placeras i 23 lönegraden.

Till belysning av den föreliggande frågan må återgivas följande från skolöverstyrelsen under hand erhållna, preliminära uppgifter rörande rektorer

och ordinarie ämneslärare vid kommunala mellanskolor, kommunala flickskolor och praktiska mellanskolor, fördelade efter lärarkompetensens art:

K o m p e t e n s	Kommunala mellanskolor Ht 37			Kommunala flickskolor Ht 37			Praktiska mellanskolor Vt 37		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Adjunktskompetens.....	106	49	155	1	4	5	24	10	34
Akademisk examen utan provår	37	9	46	2	17	19	14	12	26
Examen vid högre lärarinnesseminarium (personer med akademisk examen icke inräknade) ..	—	58	58	—	200	200	—	12	12
Folkskollärarexamen (personer med akademisk examen och examen vid högre lärarinnesseminarium icke inräknade) ..	5	2	7	—	1	1	23	5	28
Övriga	4	—	4	—	3	3	9	1	10
Summa	152	118	270	3	225	228	70	40	110
Därav med folkskollärarexamen	37	13	50	—	4	4	38	19	57

Riksdagen, som godkänner departementschefens förslag om att lärare utan provår men med filosofisk ämbetsexamen eller likvärdiga akademiska prov må kunna tillerkännas adjunktshörighet och alltså erhålla uppflyttning till 23 lönegraden, anser det för sin del icke obilligt, att jämväl nu i tjänst varande lärare med lägre lärdomsmeriter må kunna erhålla gynnsammare lönegradsplacering än Kungl. Maj:ts förslag innebär. I anknytning till vad i de föreliggande motionerna anförts må framhållas, att åtskilliga av de sistnämnda lärarna äro synnerligen förtjänta och under en lång följd av år hava utfört ett högt skattat arbete i de högre kommunala skolornas tjänst. Det är emellertid förenat med stora svårigheter att på ett i det hela tillfredsställande sätt avgränsa de lärare, som böra komma i åtnjutande av gynnsammare löneförmåner. Vid ärendets behandling inom riksdagen hava framförts olika förslag till lösningar av detta problem. Sålunda har ifrågasatts en utvidgning av det av departementschefen föreslagna dispensförfarandet på så sätt, att adjunktshörighet skulle kunna av Kungl. Maj:ten efter prövning i varje särskilt fall tillerkännas förtjänta ordinarie lärare vid kommunala mellanskolor och praktiska mellanskolor utan provår och utan filosofisk ämbetsexamen eller därmed likvärdig examenskompetens, under förutsättning att vederbörande lärare vid löne regleringens ikraftträdande tjänstgjort förslagsvis minst tio eller minst femton år och att hans lärdomsmeriter äro godtagbara. Vidare har, under hänvisning till att adjunkter,

som vid förstatligande av kommunal mellanskola överflyttats till realskola och som icke äga formell adjunktskompetens, vid den av 1937 års riksdag beslutade läroverkslärarlöneregleringen hänförts till 22 lönegraden, den tanken framförts, att icke-adjunktsbehörig ordinarie lärare, som vid lönerogleringens ikraftträdande tjänstgör vid kommunal mellanskola och praktisk mellanskola, skulle avlönas enligt 22 lönegraden under förutsättning, att läraren vid ett eventuellt förstatligande av läroanstalten skulle komma att hänföras till 22 lönegraden enligt grunderna för nyssnämnda av 1937 års riksdag beslutade löneroglering. Vid bifall till det sistnämnda förslaget skulle alltså vid förevarande skolor finnas lärare i 23 lönegraden och i 21 lönegraden samt — under en övergångsperiod — i 22 lönegraden.

Även andra anordningar äro tänkbara. Riksdagen finner sig i frågans nuvarande läge icke kunna göra något uttalande rörande i vilken utsträckning eller på vad sätt de ifrågavarande lärarna böra tillerkännas fördelaktigare löneställning. Frågan är svårbedömbär även av den anledningen, att åtgärder i antydd riktning lätt nog kunna medföra konsekvenser i avseende å lönesättningen inom det statliga undervisningsväsendet. Enligt riksdagens mening bör frågan tagas under förnyad omprövning genom Kungl. Maj:ts försorg. Det är önskvärt, att det förslag, som därav må kunna föranledas, förelägges 1939 års riksdag.

Vad av departementschefen i övrigt föreslagits rörande löneställningen för de ordinarie ämneslärarna lämnar riksdagen utan erinran. Riksdagen förutsätter således, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att efter ansökning och prövning från fall till fall förklara lärare i tekniskt eller yrkesbetonat ämne vid praktisk mellanskola, vilken icke äger formell adjunktsbehörighet men som med hänsyn till dessa skolors utbildningsuppgift måste anses besitta en med sådan behörighet likvärdig kompetens, berättigad att åtnjuta lön såsom adjunktskompetent lärare.

2. Rektorer.

Riksdagen har icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, att rektorsbefattningarna vid de ifrågavarande kommunala läroanstalterna i anslutning till vad som skett beträffande motsvarande befattningar vid de allmänna läroverken fördelas på vissa särskilda avlöningsgrupper alltefter läroanstalternas storlek och att till grund för denna fördelning lägges ett poängsystem, varvid för varje fullt 50-tal lärjungar beräknas 1 poäng och för varje klassavdelning 1 poäng.

I motionerna I: 277 och II: 417 hava, vad angår kommunala mellanskolor, kommunala flickskolor och praktiska mellanskolor, ifrågasatts vissa jämkningar i de av Kungl. Maj:t föreslagna rektorsarvodena. Dessa jämkningar framgå närmare av efterföljande sammanställning, som jämväl upptager en jämförelse med motsvarande förhållanden vid de statliga realskolorna.

	Realskola ¹	Kommunal mellanskola och flickskola samt praktisk mellanskola Kungl. Maj:ts förslag	Motionärernas förslag
<i>Grupp I.</i>			
Poäng	över 25	över 25	över 25
Rektorsarvode	3 360	2 880	3 360
<i>Grupp II.</i>			
Poäng	12—25	15—25	15—25
Rektorsarvode	2 880	2 400	2 880
<i>Grupp III.</i>			
Poäng	högst 11	8—14	8—14
Rektorsarvode	2 400	1 920	2 400
<i>Grupp IV.</i>			
Poäng	—	högst 7	högst 7
Rektorsarvode	—	1 440	1 920

Sammanställningen ger vid handen, att motionärerna anslutit sig till den av departementschefen föreslagna fördelningen av läroanstalterna på avlöningsgrupper, vilken fördelning i lönehänseende är något ofördelaktigare än den vid realskolorna tillämpade, men ifrågasatt ett rektorsarvode, som i varje avlöningsgrupp överstiger det av departementschefen förordade med 480 kronor. På grund härav skulle, försåvitt angår de tre högsta avlöningsgrupperna, rektorerna vid de förevarande skolorna enligt motionärernas förslag erhålla samma avlöning som rektorerna vid realskolorna.

Riksdagen har för sin del funnit skäl tala för en höjning utöver Kungl. Maj:ts förslag av rektorsarvodena vid de största av de ifrågavarande läroanstalterna. Detta synes riksdagen böra ske på så sätt, att de av Kungl. Maj:t förordade avlöningsgrupperna utbyggas med ytterligare en avlöningsgrupp med ett arvode av 3 360 kronor, alltså motsvarande den vid de största realskolorna utgående rektorlönen. Riksdagen har på grund härav bestämt rektorsarvodena vid kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och kommunala flickskolor på sätt framgår av följande sammanställning:

Grupp I.

Poäng	över 35
Rektorsarvode	3 360

Grupp II.

Poäng	26—35
Rektorsarvode	2 880

¹ Det för dessa läroanstalter angivna rektorsarvodet motsvarar skillnaden mellan rektorlönen och slutlönen för adjunkt inom motsvarande dyrortsgrupp.

Grupp III.

Poäng	15—25
Rektorsarvode	2 400

Grupp IV.

Poäng	8—14
Rektorsarvode	1 920

Grupp V.

Poäng	högst 7
Rektorsarvode	1 440

I övrigt bifaller riksdagen Kungl. Maj:ts förslag i fråga om lönesättningen för rektorer, således jämväl förslaget rörande rektorsarvoden vid högre folkskolor, som icke äro praktiska mellanskolor.

3. Tillsynslärare.

Riksdagen vill framhålla, att löneregleringen näppeligen kommer att medföra någon löneminskning för de lärare, vilka tjänstgöra såsom tillsynslärare, detta bland annat på grund av de av Kungl. Maj:t föreslagna och av riksdagen i det följande antagna bestämmelserna rörande ersättning åt lärare, som genom löneregleringen lider löneminskning. Vid sådant förhållande och då de av Kungl. Maj:t föreslagna arvoden till tillsynslärare synas kunna godtagas med hänsyn till dessa befattningshavares uppgifter och andra omständigheter, finner sig riksdagen böra godkänna Kungl. Maj:ts förslag.

4. Icke-ordinarie ämneslärare.

Vad av departementschefen anförts rörande avlöning åt icke-ordinarie ämneslärare godtagas av riksdagen.

5. Lärare i övningsämnen och praktiska läroämnen m. m.

Riksdagen godkänner den av departementschefen förordade regleringen av anställnings- och löneförhållandena för övningsläroämbetspersonalen vid dessa skolor. Jämväl förslaget i vad det avser lönesättningen för lärare i praktiska läroämnen vid praktiska mellanskolor synes kunna bifallas. Kungl. Maj:ts förslag i dessa delar få betraktas som en provisorisk reglering av förhållandena på detta område, vid vilken det synes befogat att iakttaga en viss försiktighet.

C. Avlöningsreglementet.

Det av vederbörande sakkunniga framlagda förslaget till avlöningsreglemente synes efter de jämkningar, som kunna föranledas av de av departe-

mentschefen förordade och av riksdagen gjorda ändringarna i de sakkunnigas förslag, kunna i sina huvuddrag läggas till grund för de bestämmelser i ämnet, som komma att framdeles meddelas. Riksdagen förutsätter, att vid den mera i detalj gående prövning av förslaget till avlöningsreglemente, som av departementschefen ställts i utsikt, de jämkningar i övrigt vidtagas, som kunna befinnas lämpliga i syfte att åstadkomma överensstämmelse, så långt detta låter sig göra, med de lönebestämmelser, som numera utfärdats beträffande de statligt anställda lärarna och beträffande folk- och småskollärarna.

I detta sammanhang anser sig riksdagen till närmare övervägande böra upptaga allenast den ovanberörda frågan om löneavdrag för lärare vid ledighet för studier. I de båda likalydande motionerna I: 277 och II: 417 har i detta hänseende yrkats den ändringen i departementschefens förslag, att lärare må beviljas ledighet med vederbörligt avdrag under högst sex i stället för av departementschefen tillstyrkta tre månader. Till stöd för detta yrkande har bland annat anförts, att ifrågavarande studier i flertalet fall komme att bedrivas vid universitet, varför det vore rimligt att ej underskrida den tid, som motsvarar en termin.

Riksdagen anser i likhet med motionärerna det befogat, att ifrågavarande kommunalt anställda lärare likställas med lärarna vid de allmänna läroverken i avseende å ledighet för idkande av studier. Riksdagen vill därför medgiva, att vederbörande lärare må vidkännas omförmälda löneavdrag för sammanlagt högst sex månader. I övrigt ansluter sig riksdagen till departementschefens förslag på denna punkt.

II. Statsbidragsfrågan.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att staten skall gälda *tre fjärdedelar* av samtliga de lönebelopp, som enligt avlöningsreglementet skola utgå vid vederbörande skola, samt av eventuellt utgående provisoriskt dyrtidstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning men *hela* kostnaden för dyrtidstillägg.

I de likalydande motionerna I: 266 och II: 394 har hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om ändrad fördelning av kostnaderna för skolorna mellan statsverket och kommunerna, så att de mindre kommunala mellanskolorna erhålla större statsbidrag än vad av Kungl. Maj:t förslagits. I sistnämnda syfte har i motionerna ifrågasatts, att statsbidrag skulle för varje kommunal mellanskola utgå till hela avlöningen åt rektor och tre ordinarie ämneslärare samt med 50 procent av lönen åt samtliga övriga lärare. Dyrtidstillägg skulle i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag helt gäldas av statsverket.

I motionen II: 418 har hemställts, att alla kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor, som förut tilldelats statsbidrag,

måtte i fortsättningen erhålla sådant efter samma bestämmelser som gälla för statliga samrealskolor.

Ett genomförande av Kungl. Maj:ts förslag kan komma att medföra ökade utgifter för huvudmännen för kommunala mellanskolor och högre folkskolor, vilka visserligen på grund av sin geografiska belägenhet hava ett ringa antal elever men som det oaktat kunna vara av stor betydelse för den bygd, där skolan är belägen. Med hänsyn till de starka skäl, som i övrigt tala för grundprinciperna i det av Kungl. Maj:t föreslagna statsbidragssystemet, anser sig emellertid riksdagen icke böra av nämnda anledning ifrågasätta någon jämkning i statsbidragsgrunderna. Däremot finner riksdagen skäl föreligga för en undersökning av möjligheterna och lämpligheten av att i särskilt ömmande fall tillerkänna extra understöd åt skolor av angiven art i syfte att underlätta deras avveckling utan särskilda kostnader för kommunen. Riksdagen utgår från att Kungl. Maj:t i fortsättningen uppmärksammar den av riksdagen berörda frågan.

Mot detaljerna i Kungl. Maj:ts föreliggande förslag har riksdagen icke något att erinra. I likhet med departementschefen och skolöverstyrelsen anser sålunda riksdagen, att statsbidraget bör utgå enligt en för alla de ifrågasvarande skolformerna gemensam kvotdel. Riksdagen bifaller förslaget, att denna kvotdel bestämmes till $\frac{3}{4}$ av de ovannämnda lönekostnaderna. Riksdagen kan alltså icke godtaga de sakkunnigas förslag om en differentiering av statsbidraget efter skolformernas art. En sådan anordning skulle medföra den icke önskvärda konsekvensen, att kommunerna av ekonomiska skäl skulle komma att föredraga de skolformer, som åtnjöte högre statsbidrag, framför de andra.

III. Löne- och statsbidragsregleringens genomförande.

Riksdagen anser i likhet med departementschefen, att löne- och statsbidragsregleringen bör genomföras först från och med den 1 januari 1939.

I motionen II: 395 har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att ordinarie ämneslärare vid kommunal mellanskola, som under år 1938 och innan löneregleringen för de kommunala mellanskolorna trätt i kraft erhålla ordinarie anställning vid allmänt läroverk, må komma i åtnjutande av övergångslön och sålunda i likhet med läroverkens lärare ej behöva vidkännas avbrott i löneförmånernas utbetalande på grund av övergång från lönesystem med förskottsutbetalning till lönesystem med efterskottsutbetalning.

Då riksdagen i likhet med departementschefen finner vissa billighetsskäl tala för en utvidgning av förmånen av övergångslön till att gälla också de i motionen angivna lärarna och ett beslut i anslutning till det motionsvis framställda yrkandet icke torde komma att medföra några nämnvärdare ekonomiska konsekvenser, vill riksdagen icke motsätta sig, att över-

gångslön må utgå jämväl till nämnda lärare ävensom till motsvarande lärare vid kommunala flickskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att härutinnan meddela de föreskrifter, som kunna finnas erforderliga.

I övrigt bifaller riksdagen vad av departementschefen föreslagits i avseende å löne- och statsbidragsregleringens genomförande.

IV. Anslagsberäkningar för budgetåret 1938/39.

Vad i förevarande avseende föreslagits finner sig riksdagen kunna bifalla. Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla,

A. att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag,

1. beslutat, att lärare vid kommunala mellanskolor, kommunala flickskolor och högre folkskolor skola, med iakttagande av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 mars 1938 ävensom av riksdagen i det föregående anförts, från och med den 1 januari 1939 åtnjuta avlöning jämlikt i nämnda statsrådsprotokoll berörda förslag till avlöningsreglemente;

2. beslutat, att till envar av ifrågavarande skolor skall från och med den 1 januari 1939 under de villkor, som i nämnda statsrådsprotokoll angivits, utgå statsbidrag, motsvarande — förutom hela kostnaden för eventuellt utgående dyrtidstillägg — $\frac{3}{4}$ av de enligt omförmälda avlöningsreglemente utgående lönebeloppen samt av eventuellt utgående provisoriskt dyrortstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning, ävensom bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter i övrigt, som i detta hänseende kunna erfordras;

3. bemyndigat Kungl. Maj:t att utfärda de tilläggsbestämmelser och tillämpningsföreskrifter, som kunna erfordras för genomförandet av de ovan nämnda avlöningsbestämmelserna eller eljest stå i samband därmed;

4. medgivit, att ordinarie lärare vid ifrågavarande skolor må, under förutsättning att de underkasta sig nämnda avlöningsreglemente, vid ingången av januari 1939 av statsmedel uppbära ett belopp, motsvarande vad de — dyrtidstillägg frånräknat — skulle hava uppburet i förskott för samma månad, om de före den 1 januari 1939 gällande avlöningsbestämmelserna då fortfarande ägt giltighet;

5. medgivit, att tillfällig löneförbättring må för tiden den 1 juli—den 31 december 1938 utgå till lärarpersonalen vid kommunala flickskolor med följande belopp för helt budgetår räknat:

till ordinarie manlig ämneslärare med 600 kronor;

till ordinarie kvinnlig ämneslärare med 500 kronor; samt

till extra ordinarie ämneslärare och timplärare med belopp, som Kungl. Maj:t i huvudsaklig enlighet med de i sådant hänseende nu gällande grunderna bestämmer;

6. till *Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor* för budgetåret 1938/39 anvisat ett *förslagsanslag* av 1 500 000 kronor;

7. medgivit, att tillfällig löneförbättring må för tiden den 1 juli—den 31 december 1938 utgå till lärarpersonalen vid kommunala mellanskolor med följande belopp för helt budgetår räknat:

till ordinarie manlig ämneslärare med 600 kronor;

till ordinarie kvinnlig ämneslärare med 500 kronor;

till extra ordinarie ämneslärare, övningslärare och timplärare med belopp, som Kungl. Maj:t i huvudsaklig enlighet med de i sådant hänseende nu gällande grunderna bestämmer;

8. till *Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor* för budgetåret 1938/39 anvisat ett *förslagsanslag* av 2 100 000 kronor;

9. till *Högre folkskolor: Understöd* för budgetåret 1938/39 anvisat ett *förslagsanslag* av 1 850 000 kronor.

Stockholm den 1 juni 1938.

Med undersåtlig vördnad.